

2. Сухомлинський В. О. Павлівська середня школа. Вибр. твори в 5 т. / В. О. Сухомлинський. – К.: Рад. школа, 1977. – Т.4. – 390 с.

3. Сухомлинський В. О. Сто порад учителеві / В. О. Сухомлинський. – К.: Рад.шк., 1988. – 304 с.

УДК [378:373.3-051]:004:

МОЧАН Т. М., ЛЮБКА Н. І.
Мукачівський державний університет

ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ

Важливою проблемою розвитку сучасної системи освіти є якість професійної підготовки вчителів початкової школи. Основні положення державної політики у сфері реформування системи підготовки майбутніх учителів початкової школи викладені в Національній стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року, в законах України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про вищу освіту», Національній доктрині розвитку освіти, Державній програмі «Вчитель», Державному стандарті початкової загальної освіти, в концепції Нової української школи.

Аналіз літературних джерел показав, що невід’ємними компонентами характеристики процесу підготовки майбутнього вчителя до знайомства учнів із ІКТ є «інформаційна культура» та «комп’ютерна грамотність». Формування інформаційної культури цілого покоління людей є соціальним замовленням інформаційного суспільства, перехід до якого розпочався з другої половини ХХ століття. Це століття обрало головним ресурсом інформацію, а основними технологіями – інформаційні технології пошуку, подання, обробки, збереження та використання інформації [2, с. 21].

Сутність інформаційної культури виявляється через її компоненти. Символічно ці складові частини можна поділити на декілька груп: загальнопізнавальні; алгоритмічної культури; ті, що пов’язані з навичками оволодіння комп’ютерною технікою; ті, що містять знання етичних та юридичних норм у галузі інформаційних технологій, інформаційні [1].

Р. Моцик, деталізуючи компоненти інформаційної культури, виділив наступну структуру:

1. Загальнопізнавальні компоненти становлять (загальнокомунікативні вміння; уміння організувати пошук інформації з різних джерел).

2. Компоненти алгоритмічної культури включають такі вміння (спілкуватися у зрозумілій для співрозмовника формі; добирати послідовність операцій у пізнавальній діяльності, розробляти програму спостереження, дослідження, експерименту; аналізувати знання та інтерпретувати отримані результати тощо).

3. Компоненти, що пов’язані з навичками оволодіння комп’ютерною технікою, включають (уміння достатньо швидко вводити інформацію з клавіатури та працювати з графічним інтерфейсом програми з використанням миші; здібності використовувати засоби операційної системи та прикладне

програмне забезпечення загального та предметно-орієнтованого призначення, системи телекомунікацій; звичку звертатися до комп'ютера для вирішення завдань із будь-якої предметної галузі за умови, що такий спосіб доступу до інформації є найбільш раціональним тощо) [4].

Слід зазначити, що розвиток комунікативних здібностей та вміння майбутнього вчителя початкової школи організовувати характерний вид спілкування в процесі застосування комп'ютера, як універсального засобу одержання, опрацювання й передавання інформації, можна трактувати, як «комп'ютерна комунікація».

Слід зазначити, що комп'ютерна грамотність вважається важливим чинником формування інформаційної культури майбутнього педагога. Аналіз джерел дає можливість констатувати, що зміст поняття «комп'ютерна грамотність», на думку більшості вчених, включає певні загальні знання, що стосуються інформаційної техніки і технології, комп'ютерів, їхніх можливостей і меж використання для вирішення різних професійних завдань, а також основи знань і практичних навичок роботи з персональним комп'ютером [3].

Особливо важливим у нашому дослідженні є розгляд інформаційної діяльності студентів, що орієнтована на задоволення інформаційних потреб під час навчання у вищому навчальному закладі. Тому необхідно розрізняти інформаційну діяльність людини загалом та інформаційну діяльність студента зокрема, оскільки остання має інші цілі та вирішує інші завдання, здійснюється в інших умовах, має власний зміст, форми і продукт. Доходимо висновку, що інформаційна діяльність – це діяльність студента в інформаційному освітньому середовищі, що розглядається як компонент інформаційної культури та процес активної взаємодії між тим, хто навчається, та джерелом інформації.

Зважаючи на те, що головною особливістю навчальної діяльності студента в освітньому середовищі виступає здобуття нових знань, то стає очевидним, що у швидко змінному потоці інформації від майбутнього вчителя вимагається не тільки вміння знаходити інформацію, а й уміння якісно аналізувати її, синтезувати, порівнювати, структурувати, узагальнювати, класифікувати, оцінювати її та формулювати висновки [2, с.44].

Узагальнюючи наукову думку, можна констатувати, що інформаційна культура педагога – це не тільки вміння працювати з комп'ютером, а й уміння орієнтуватися в сучасному інформаційному середовищі, уміння шукати, відбирати і критично аналізувати інформаційні ресурси, уміння спілкуватися за допомогою сучасних засобів комунікації.

Література

1. Волкова Н. Професійно-педагогічна комунікація : навч. посіб. / Н. Волкова. – К., 2006. – 92 с.
2. Дзюба-Шпурик Л. Г. Формування готовності майбутніх учителів початкової школи до ознайомлення учнів з інформаційно-комунікаційними технологіями: дис. канд. пед. наук: 13.00.04 / Л. Г. Дзюба-Шпурик. – Полтава., 2016. – 290 с.
3. Мешко Г.М. Вступ до педагогічної професії [Електронний ресурс] / Г. М. Мешко – Режим доступу : uchebnikonline.com/pedagogika/vstup-do-pedagogichnoyi-profesiyi-meshko/struktura-pedagogichnoyi-diyalnosti. / (дата запиту: 14. 11. 2012). – Назва з екрана.

4. Моцик Р. Формування готовності майбутніх учителів початкових класів використовувати персональний комп'ютер як засіб навчальної діяльності : монографія / Р. Моцик ; Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І. Огієнка. – Кам'янець-Подільський : [Зволейко Д. Г.], 2010. – 224 с.

УДК 373.2-053.2/.4(043.2)

МУХА Т.В., МИХАЙЛОВА К.В.
Мукачівський державний університет

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ТА ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ПЕРШОГО РОКУ ЖИТТЯ

Перший рік життя – це величезний стрибок у розвитку дитини. Слід відмітити, що головна роль у вихованні дитини першого року життя належить матері, яка повинна виховувати свою крихітку в атмосфері любові, ніжності, турботи, доброзичливості тощо.

Швидкий темп розвитку дитини на першому році життя потребує правильної організації життєдіяльності дітей, зокрема важливою умовою є правильний режим дня, який відповідає віковим та індивідуальним особливостям дітей. При правильному режимі забезпечується не тільки зміцнення здоров'я дитини, але і нормальний нервово-психічний розвиток. Не потрібно забувати, що з віком розвивається і працездатність нервової системи дитини, здатність активно діяти в період неспання [1]. Тому режим з досягненнями у розвитку дитини повинен змінюватися. На протязі першого року життя його потрібно змінювати чотири рази.

Режим для дітей раннього віку розроблений вченими Н.М.Щеловановим та І.М.Аксаріною доцільно використовувати під час виховання дитини у сім'ї. Годувати дитину потрібно після сну, а організовувати активну діяльність після годування. Не слід забувати, що при дотриманні режиму дня у дітей формується звичка до засинання і пробудження, у дітей хороший апетит та глибокий сон. Не слід забувати про використання загартовуючих процедур: обтирання, купання дитини; проводити з нею гімнастику, масаж тощо.

Протягом першого року життя у дітей потрібно формувати культурно-гігієнічні навички: привчати до чистоти та акуратності, висажування на гошок, привчати самостійно їсти з ложки спочатку напівгусту, а потім і густу їжу, пити з чашки, спочатку за допомогою дорослого, а потім і самостійно тощо [3].

Особливо важливо постійно спілкуватись з дитиною, співати колискових пісень, використовувати потішки, примовлянки, ігри-розваги тощо. З метою сенсорного розвитку важливо розвивати зорові та слухові сприймання, щоб дитина постійно під час періоду неспання діяла з іграшками, оглядала їх, наслідувала дорослого. Сприяє розвитку дитини також проведення з нею спільних ігор.

У цьому віці дитина буквально випромінює допитливість, вона дуже активна, а тому розвиваючі ігри для дітей першого року надзвичайно важливі. Гра в цьому віці допомагає дитині пізнавати навколишній світ і розвиватися розумово, фізично і емоційно. Гра - природний процес навчання малюка, вона

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>